Ministerstvo zdravotnictví ČR

Vzdělávací program akreditovaného kvalifikačního kurzu

Řidič vozidla dopravy nemocných a raněných

Akreditovaný kvalifikační kurz v oboru řidič vozidla dopravy nemocných a raněných

---

Pořádá:

Akreditované zařízení, kterému byla udělena akreditace Ministerstva zdravotnictví k uskutečňování tohoto vzdělávacího programu (dle ustanovení § 45 odst. 2 zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen zákon č. 96/2004 Sb.).

Uplatnění absolventů:

Pod odborným dohledem zdravotnického pracovníka způsobilého k poskytování zdravotní péče bez odborného dohledu pracují ve zdravotnických zařízeních (dopravní službě) ve výkonu povolání řidiče vozidla dopravy nemocných a raněných.

Materiální zabezpečení:

Odborná praxe musí být zajištěna ve zdravotnickém zařízení; materiální vybavení musí být ve shodě s potřebami pro výkon příslušného povolání; výuka je vedena zdravotnickými pracovníky způsobilými k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu s odborností podle příslušných vyučovacích předmětů.

Profil absolventa akreditovaného kvalifikačního kurzu pro řidiče vozidla dopravy nemocných a raněných

Charakteristika:

Účastník kurzu je připraven k výkonu povolání“ Řidič vozidla dopravy nemocných a raněných“ se znalostí rozsahu svých činností, své odpovědnosti i kompetence a své role v rámci týmu.

Cílové znalosti:

- zná základy veřejného zdravotnictví a organizace provozu dopravní služby,
- zná etické, právní a psychologické aspekty zdravotnické profese,
- zná základy podpory a ochrany zdraví, včetně bezpečnosti a ochrany zdraví klientů, personálu a životního prostředí,
- zná základy medicíny katastrof a koncepci integrovaného záchranného systému,
- zná základy somatologie,
- má teoretické vědomosti o poskytování zdravotní péče v dopravní službě,
- má základní vědomosti o poskytování přednemocniční neodkladné péče, s biologickým materiálem, léčivými přípravky a zdravotnickými prostředky,

- zná zásady v informačních a telekomunikačních technologiích.

Cílové dovednosti:

V rozsahu optimálním pro roli řidiče vozidla dopravy nemocných a raněných /své činnosti vykonává pod odborným dohledem, nebo přímým vedením zdravotnického pracovníka způsobilého k výkonu provolání bez odborného dohledu/

- řídí, obsluhuje a udržuje vozidlo a jeho vybavení včetně hygienické péče,
- má schopnost navigace v terénu,
- umí zabezpečit transport nemocných, raněných a rodiček, transport tkání a biologického materiálu, poskytuje zdravotní péči během transportu,
- uplatňuje etické a psychologické přístupy ke klientům i v rámci pracovního týmu,
- zvládá krizové situace spojené s výkonem povolání řidiče vozidla dopravy nemocných a raněných,
- zvládá jednoduché výkony v rámci poskytování přednemocniční neodkladné péče,
- dovednosti vymezené svým postavením v týmu v rámci spolupráce v havarijních situacích v součinnosti s ostatními složkami integrovaného záchranného systému.

Cíl akreditovaného kvalifikačního kurzu:

Cílem akreditovaného kvalifikačního kurzu je, aby účastník kurzu byl teoreticky i prakticky připraven zajistit zdravotní péči a přednemocniční neodkladnou péči v rámci dopravní služby v běžných situacích i při mimořádných událostech. Pochopil základní funkce organismu a jejich souvislosti. Osvojil si etické zásady, psychologický a empatický přístup k nemocným a raněným.

Učební plán

Předmět	počet hodin
I. TEORETICKÁ ČÁST	**70**
1. Základy veřejného zdravotnictví a koncepce dopravy nemocných a raněných	20
2. Zdravotnická psychologie	2
3. Podpora a ochrana zdraví,radiační ochrana	6
4. Somatologie	19
5. Postupy první pomoci při náhlém postižení zdraví, základní ošetřovatelská péče	23
II. PRAKTICKÁ ČÁST	**50**
1. Obvazová technika	10
2. Polohování a odsun zraněných a nemocných	10
3. Techniky neodkladné pomoci	26
4. Nácvik komunikací	4
Celkem	**120**

Akreditovaný kvalifikační kurz k získání odborné způsobilosti k výkonu povolání řidiče vozidla dopravy nemocných a raněných probíhá:

a) v denní formě studia se specificky odborným charakterem, který zahrnuje nejméně 120 kontaktních hodin a to nejméně 70 hodin teorie a 50 hodin praxe

b) v jiné než denní formě studia, jehož celková doba výuky není kratší než doba výuky podle písmene a) a není dotčena úroveň vzdělání.

Podmínky pro přijetí do akreditovaného kvalifikačního kurzu:

- ukončené základní vzdělání
- praxe v řízení silničních motorových vozidel alespoň 1 rok
- dobrý zdravotní stav
- uchazeče o přijetí do akreditovaného kvalifikačního kurzu je třeba posuzovat individuálně s přihlédnutím k jeho osobnostním vlastnostem a motivací k přípravě v oboru.

Metody výuky:
Přednášky, semináře, řešení problémových situací, praktický nácvik dovedností, exkurze, praktický výcvik ve zdravotnickém zařízení.

Způsob zakončení:

Závěrečná zkouška před zkušební komisí dle vyhlášky č. 394/2004 Sb.

- část teoretická
- část praktická

Absolvent obdrží osvědčení o získání odborné způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání v oboru řidič vozidla dopravy nemocných a raněných.

Učební osnovy

I. TEORETICKÁ ČÁST:

1.Základy veřejného zdravotnictví a koncepce dopravy nemocných a raněných v systému zdravotnických služeb **20**

Anotace:
Základní blok je koncipován jako teoretický základ pro orientaci v systému zdravotnictví, v organizaci, úkolech a provozu dopravy nemocných a raněných / dále jen DNR/ v jeho technické a legislativní podpoře, poskytuje informace o profesi řidiče DNR a vymezení jeho role v systému zdravotní péče.

Cíl :
Cílem je vybavit účastníky kurzu znalostmi, které jim pomohou orientovat se ve struktuře zdravotnických zařízení a provozu DNR, poskytnout informace o způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání, kompetencích, etice a právní odpovědnosti zdravotnického pracovníka.

ROZPIS UČIVA:

Základy veřejného zdravotnictví **3**

Úvod do problematiky veřejného zdravotnictví, 1
systém zdravotnictví,
úloha státu v řízení zdravotnických služeb,
principy všeobecného zdravotnického pojištění,

zdravotnický pracovník a jeho postavení v pracovním týmu,
způsobilost k výkonu zdravotnického povolání – legislativní podpora,
celoživotní vzdělávání zdravotnických pracovníků

Právní odpovědnost zdravotnického pracovníka se zaměřením na DNR 1
povinná mlčenlivost,
povinnost poskytnutí první pomoci

Etika zdravotnického pracovníka - úvod do problematiky, 1
profesní a etické kodexy se zaměřením na DNR

Organizace a úkoly DNR **7**

Postavení DNR v systému zdravotní péče, 1
hlavní úkoly a zásady činnosti v DNR jako součásti zdravotní péče,
organizace DNR a jejích provozovatelů jako zdravotnických zařízení

Součinnost s dispečinkem DNR, 2

součinnost se zdravotnickou záchrannou službou (dále jen ZZS)
a dalšími zdravotnickými složkami, službami či zařízeními,
dokumentace v DNR,
ekonomické aspekty v činnosti DNR,účtování a úhrada transportů

Zásady přepravy nemocných a raněných - 2
směrování a předání nemocného v cílovém zdravotnickém zařízení,
zvláštnosti některých specifických výkonů v DNR (doprovod nemocného, transport cizinců, transport duševně nemocného, transport infekčně nemocného, transport novorozence a malého dítěte, přeprava tkání, biologických materiálů, dárců a příjemců orgánů, letecká doprava apod.),
zásady použití výstražných zařízení

Informační systémy a základy telekomunikace - 2
informační systémy
spojení linkové, radiové
radiostanice a její základní prvky
radiové sítě v rámci integrovaného záchranného systému
legislativa provozu
radiokomunikační předpisy

Předpoklady k provozu a legislativní podpora DNR 3

Personální zabezpečení provozu, kvalifikační požadavky na jednotlivé druhy profesí, 2
kompetence řidiče DNR a jeho postavení v týmu,
platné právní normy o technických a věcných požadavcích na vybavení zdravotnických zařízení v platném znění s důrazem na vybavení zařízení DNR a používaných druhů vozidel a jejich vybavení,
platné právní normy o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení s důrazem na čistotu a desinfekci vozidel, likvidaci zdravotnického odpadu, manipulaci s prádlem, základy sterility a asepse apod.

Silniční a dopravní předpisy, právo přednostní jízdy 1
bezpečnost a ochrana zdraví při práci, pracovní úrazy, nemocí z povolání

Mimořádné události a situace, integrovaný záchranný systém 4

Objasnění základních pojmů (mimořádná událost, mimořádná situace, 1
hromadné neštěstí, hromadný úraz, katastrofa, medicína katastrof ap.)

Integrovaný záchranný systém 1
havarijní plány

Krizové plánován 2
útvary tísňového plánování ve zdravotnictví
civilní obrana
nasazení sil a prostředků při likvidaci zdravotních následků mimořádných událostí, základní postupy a činnosti, jejich zásady a taktika

Technická první pomoc **3**

Objasnění pojmů (zaklínění, zasypání, zamoření, radiace, tlaková vlna, výbuch, požár a hoření, tonutí, el. proud o nízkém a vysokém napětí), 2
základní zásady bezpečnosti práce za ztížených podmínek,
základní informace o možnostech vyprošťovací techniky,
vlastní možnosti a postupy při vyprošťování

Nositelé složky technické první pomoci 1
(hasičský záchranný sbor, báňská záchranná služba,
vodní záchranná služba, správci objektů ap.)
zásady postupu při vlastní dopravní nehodě,
vlastní ochrana

2. Zdravotnická psychologie a nácvik komunikativních dovedností
2 hod+ 4 hod cvičení (nácvik komunikace)

Anotace předmětu:

Předmět je koncipován jako teoretický základ pro aplikaci psychologického přístupu k nemocným, raněným a rodičkám.

Cíl předmětu:

Cílem předmětu je získání základních poznatků a dovedností zdravotnické psychologie v rozsahu potřebném pro řidiče DNR.

ROZPIS UČIVA:

Specifické aspekty dopravní psychologie (rozhodování, koncentrace, kompetentní improvizace, reakční doba, psychologické testy a jejich význam) 1

Psychologie nemocného, nemoc jako náročná životní situace, 1
neadaptabilní chování

Komunikace, komunikační prostředky, nácvik komunikativních dovedností 4
řešení problémových situací a příkladů psychologického přístupu k nemocným, rodinám a spolupracovníkům.

3. Podpora a ochrana zdraví **6**

Anotace předmětu:

Předmět poskytuje základní informace z oborů mikrobiologie, epidemiologie, o šíření nákaz a hygienicko-epidemiologických aspektech, které hrají důležitou roli v ochraně a podpoře zdraví jak nemocných, tak zdravotnických pracovníků. Dále předmět poskytuje informace o technickém vybavení radiodiagnostických pracovišť a o účincích záření na lidský organismus.

Cíl předmětu:
Cílem předmětu je získání základních poznatků v oblasti ochrany a podpory zdraví a aplikaci opatření ochrany zdraví při práci řidiče DNR.

ROZPIS UČIVA:

Základy mikrobiologie - 1
základní pojmy z mikrobiologie a epidemiologie
(bakterie, viry, paraziti, patogenita, virulence),
všeobecné poznatky o infekčních onemocněních a způsobech přenosu
(nozokomiální nákazy, AIDS/HIV , infekční hepatitida apod., prevence)

Základy hygieny 2
hygiena a její význam, riziková pracoviště, bezpečnost zdraví při práci na rizikových pracovištích, nebo s rizikovými aspekty
hygienicko - epidemiologické aspekty v DNR
(transport infekčně nemocných, dezinfekce a sterilizace pomůcek a vozidla, manipulace a transport biologických materiálů),
osobní ochranné prostředky a pomůcky, význam jejich užívání,
zásady, metody a prostředky dezinfekce v DNR,
základní pojmy (dezinfekce, dezinsekce, deratizace, sterilizace)

Úvod do problematiky ionizujícího záření 3
přehled zdrojů ionizujícího záření, jejich základní vlastnosti, nežádoucí biologické účinky,
průchod ionizujícího záření vzduchem a jinými látkami, ochrana vzdálenostmi stíněním, ochranné pomůcky,
poučení o chování v běžném klinickém provozu, chování v havarijních situacích.

4. Somatologie **19**

Anotace předmětu:

Předmět je koncipován jako teoretický základ pro pochopení stavby lidského těla, základních funkcí organizmu a jejich vzájemných souvislostí.

Cíl předmětu:

Cílem předmětu je získání základních poznatků v anatomii a fyziologii lidského těla.

ROZPIS UČIVA:

Stavba lidského těla **1**
- buňka, tkáň, orgán, orgánový systém, organismus
- hlavní orgánové systémy a jejich význam

Pohybový systém **2**
Popis, funkce, přehled hlavních skupin:
- soustava kosterní
- soustava svalová

Oběhový systém **3**
Popis, funkce:
- srdce (stavba, uložení, práce srdce)
- cévy (přehled cév a principy cirkulace, krevní tlak, tep)
- krev (složení, krevní skupiny, krevní převody)
- mízní systém (tkáňová tekutina, lymfa, mízní uzliny)

Dýchací systém **2**
Základní členění, stavba, funkce, složení vdechovaného a vydechovaného vzduchu, mechanika dýchání:
- dýchací cesty
- plíce (uložení, popis, funkce)
- bránice

Trávicí systém **3**
Rozčlenění, trávení, vstřebávání, metabolismus, živiny, vitamíny
- trávicí trubice (obecná stavba, produkce trávicích šťáv, funkce)
- parenchymatózní orgány (přehled, funkce)

Vylučování a močový systém **2**
Popis, funkce, moč:
- ledviny
- vývodné cesty močové

Pohlavní ústrojí **2**
Stavba, funkce:
- pohlavní systém muže
- pohlavní systém ženy
- těhotenství, porod

Nervový systém **2**
Rozdělení, základy činnosti nervové soustavy:
- CNS (mozek, mícha)
- periferní nervy (míšní, hlavové nervy, reflexní oblouk)

- vegetativní nervy
- termoregulace

Žlázy s vnitřní sekrecí a vnější sekrecí **1**
Rozdělení, popis, funkce.

Smysly a smyslové orgány **1**
Obecná charakteristika, popis, funkce:
- kožní čití, chuť, čich, zrak, sluch

5. Postupy první pomoci při náhlém postižení zdraví a základní ošetřovatelská péče 23

Anotace předmětu:

Předmět je koncipován jako teoretický základ pro orientaci v metodice a aplikaci první pomoci a v poskytování základní ošetřovatelské péče.

Cíl předmětu:

Cílem předmětu je poskytnout základní znalosti v problematice poskytování první pomoci a základní ošetřovatelské péče.

ROZPIS UČIVA:

Všeobecné zásady první pomoci **1**
- orientace o stavu postiženého
- racionální zvážení vlastních možností a schopností
- význam součinnosti a přivolání zdravotnické záchranné služby (ZZS)
- nezbytnost poskytnutí první pomoci a stabilizace postiženého do příjezdu ZZS
- zaměření na výkony zachraňující život

Poruchy a selhání životně důležitých funkcí, jejich obnovení u dospělých a dětí všech věkových kategorií **3**

Poruchy dýchání:
- příčiny, příznaky, komplikace
- základní opatření při obstrukci dýchacích cest
- první pomoc při absenci dechu
- techniky umělého dýchání bez a s pomůckami

Náhlá zástava oběhu:
- příčiny, příznaky, komplikace

– postupy nepřímé srdeční masáže srdce

Neodkladná resuscitace:
– indikace k zahájení a ukončení
– fáze resuscitace
– schéma základní resuscitace: kontrola vědomí
zprůchodnění dýchacích cest
umělé dýchání
srdeční masáž
– schéma rozšířené resuscitace: diagnostika
léky
použití přístrojové techniky
– resuscitační péče: z hlediska směrování postižených

Šokové stavy **2**
– rozdělení, příčiny, příznaky
– protišoková opatření u jednotlivých druhů postižení

Náhlé postižení zdraví chirurgického charakteru **6**

Krvácení :
– příčiny, druhy krvácení, příznaky, komplikace
– postupy zástavy krvácení: tlakové body
tlakové obvazy
polohování

Poranění hlavy (lebky, nitrolební, obličejové části atd.):
– příčiny, příznaky, druhy poranění, komplikace
– postupy první pomoci: při bezvědomí
při vědomí

Poranění krku (oběšení, rdoušení, škrcení, krvácení, poškození krční míchy atd.):
– mechanismus vzniku, klinický obraz
– postupy první pomoci a opatření

Poranění hrudníku a plic (otřes, zhmoždění a stlačení, zlomeniny žeber, pneumotorax, pronikající poranění apod.) :
– mechanismus vzniku, příznaky, komplikace při poranění páteře a míchy
– postupy první pomoci: zajištění životně důležitých funkcí
polohování
přikládání obvazů
transport

Poranění břicha a nitrobřišních orgánů, NPB, koliky:
– příčiny, příznaky, komplikace
– postupy první pomoci: polohování
krytí ran

protišoková opatření
transport

Poranění pánve a pánevních orgánů, poranění pohlavních orgánů u muže a ženy
- mechanismus vzniku, příčiny, příznaky, komplikace při poranění páteře
- postupy první pomoci: uložení postiženého
  fixace
  polohování a protišoková opatření
  transport

Poranění končetin (měkkých tkání, kostí, kloubů, amputace apod.)
- mechanismus vzniku, klinický obraz, komplikace
- postupy první pomoci: u otevřených poranění
  u zavřených poranění

Mnohočetná poranění,poranění zaklíněním, zasypáním, stlačením, tlakovou vlnou, polytraumata apod.
- mechanismus vzniku, příznaky místní a celkové, komplikace
- postupy první pomoci: přednostní ošetření
  zajištění životně důležitých funkcí
  protišoková opatření

Ostatní úrazy a poškození **2**

Úrazy termické (úžeh, úpal, popálení, podchlazení, omrzliny), elektrické (výbojem, proudem, bleskem) a chemické (poleptání kůže, sliznice dutiny ústní, jícnu, žaludku, oka)
- mechanismus vzniku, příčiny, příznaky místní a celkové, komplikace
- postupy první pomoci u jednotlivých typů postižení

Alergie, anafylaktický šok, poranění způsobená zvířaty, hady, hmyzem
- příčiny,příznaky,komplikace
- postupy první pomoci u jednotlivých typů postižení

Akutní otravy, drogová závislost
- druhy, brány vstupu, mechanismy účinku, komplikace
- postupy první pomoci: eliminace
  zajištění životně důležitých funkcí
  zajištění materiálu k vyšetření

Akutní zvracení, průjmy a infekční onemocnění z hlediska převozu
- druhy, příčiny, příznaky, komplikace
- hygienický režim v péči o postižené

Náhlé postižení zdraví interního charakteru **3**

Akutní nesnesitelná bolest, bolest na hrudi, poruchy srdečního rytmu, AIM, apod.
- příčiny, rozdělení, příznaky, komplikace
- postupy první pomoci

Ostatní postižení zdraví **3**

Poruchy látkové přeměny cukru
- rozdělení, příčiny, příznaky, komplikace
- postupy první pomoci

Poruchy vědomí, křeče, febrilní stavy, CMP, epilepsie :
- rozdělení, příčiny, mechanismus vzniku, komplikace
- postupy první pomoci u jednotlivých typů postižení

Akutní psychické poruchy :
- rozdělení, příčiny, příznaky
- přístup k těmto pacientům

Náhlé příhody v porodnictví a gynekologii **1**
(krvácení, poranění, překotný porod atd.)
- rozdělení, klinický obraz
- postupy první pomoci: péče o rodičku
  péče o novorozence

Náhlé příhody u dětí všech věkových kategorií **1**
- rozdělení, příčiny, příznaky, komplikace
- postupy první pomoci u jednotlivých typů

Poskytování základní ošetřovatelské péče **1**
při přepravě nemocných a raněných

II. PRAKTICKÁ ČÁST

Anotace předmětu:
Předmět je koncipován jako praktický základ pro upevnění získaných dovedností a získání schopnosti jejich realizace v praxi.

Cíl:
Cílem praktické části studijního programu je vybavit účastníky kurzu praktickými dovednostmi resp.získání zkušeností z aplikace teoretických poznatků v poskytování základní zdravotní a specifické péče a v poskytování základní odborné první pomoci.

ROZPIS UČIVA:

Nácvik praktických dovedností s učebními pomůckami, přístroji a na učebních modelech.

1. Obvazová a imobilizační technika **10**

- krycí obvaz
- tlakový obvaz
- přiložení škrtidla
- použití navlékacích obvazů
- šátkové obvazy
- prakové obvazy
- náplasťové obvazy
- imobilizační techniky

2. Polohování a odsun zraněných a nemocných **10**

- transportní prostředky
- vyprošťování raněných
- základní polohy při poskytování první pomoci
- transportní polohy
- techniky při přenášení a transportu nemocných a raněných
- nouzové transportní podmínky

3. Techniky neodkladné pomoci **26**

- zajištění průchodnosti dýchacích cest
- umělé dýchání: s pomůckami
  bez pomůcek
- nepřímá srdeční masáž.

Seznam literatury

1. Ertlová, F.; Mucha, J.; a kol.; Přednemocniční neodkladná péče. Brno: NCO NZO 2003. 368 s. ISBN 80-7013-379-1
2. Haškovcová, H. České ošetřovatelství 5. Manuálek o etice. Brno: IDV PZ 2000. 46s. ISBN 80-7013-310-4
3. Haškovcová, H. Práva pacientů. Brno: IDV PZ 1996. 176s. ISBN 80-902163-0-7
4. Jobánková, M.; a kol. Kapitoly z psychologie pro zdravotnické pracovníky. Brno: IDV PZ 2002. 225s. ISBN 80-7013-365-1
5. Melicherčíková, V. Sterilizace a dezinfekce ve zdravotnictví. Praha: Grada 1998. 102s. ISBN 80-7169-442-8
6. Prudil, L. Základy právní odpovědnosti ve zdravotnictví. Brno: IDV PZ 2002. 82s. ISBN 80-7013-371-6
7. 96/2004 Sb. Zákon o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů / zákon o nelékařských zdravotnických povoláních/. Sbírka zákonů, částka 30, 2004, č. 96. s. 1452 –1479

8. Etický kodex zdravotnického pracovníka nelékařských oborů. Věstník Ministerstva zdravotnictví ČR, částka 7, 2004, č. 8, s. 10-11.